

SOVON presenteert de nieuwste telgegevens over Nederlandse vogels: Algemene trend van de vogelstand licht negatief, Aalscholverpopulatie neemt niet (meer) toe

SOVON Vogelonderzoek Nederland presenteert haar nieuwste telgegevens over de stand van de Nederlandse vogels. De gegevens, bijeengebracht door duizenden vrijwilligers die tellingen uitvoeren volgens gestandaardiseerde methoden, zijn verwerkt in twee lijvige rapporten; een rapport over de broedvogels en een rapport over de overwinterende watervogels. Ze bespreken voor bijna alle in Nederland voorkomende soorten de actuele verspreiding en langjarige ontwikkelingen in de Nederlandse populaties. Met welke soort gaat het goed en met welke slecht, hoe groot is de populatie in de Natura 2000 gebieden en hoe doen ze het daar? Beide rapporten zijn een product van het Netwerk Ecologische Monitoring, een samenwerkingsverband van een groot aantal organisaties, waaronder CBS, Rijkswaterstaat en het Ministerie van LNV. SOVON levert in nauwe samenwerking met het CBS de telgegevens. Verantwoordelijk vanuit de overheid is de Gegevensautoriteit Natuur.

Algemene vogelstand licht negatief

Als we beide rapporten nader bekijken dan vallen enkele zaken op. Voor broedvogels was het vergeleken met de vijf jaren ervoor een wat minder gunstig jaar. Alle soorten gecombineerd was de aantalsontwikkeling licht negatief (-2%). Bij de broedvogels die het in 2007 goed deden, zitten enkele relatieve nieuwkomers (Slechtvalk, Middelste Bonte Specht) en enkele soorten die profiteren van de reeks zachte winters (Ijsvogel, Grote Gele Kwikstaart, Cetti's zanger en Graszanger).

Ook enkele watervogelsoorten profiteren duidelijk van de reeks zachte winters en waren tijdens de watervogeltellingen talrijker dan gebruikelijk (Kluut, Goudplevier, Kievit), terwijl andere juist minder talrijk waren (o.a. Kleine Zwaan, Wilde Zwaan, Brandgans en Nonnetje). Bij diverse soorten is de achteruitgang het gevolg van een grootschalige verschuiving van het zwaartepunt van de (Europese) wintersverspreiding in noordoostelijke richting.

Aalscholverstand al vijf jaar stabiel

Opvallende boodschap uit beide rapporten is dat de Aalscholver helemaal niet zo sterk in aantal toeneemt als recent gesuggereerd. Met name vanuit Brussel zijn geluiden te horen als zou het aantal Aalscholvers de spuigaten uitlopen. Dat blijkt in Nederland echter geen adequate beschrijving van de actuele situatie. Het aantal broedende Aalscholvers in Nederland blijft met ruim 23.000 paren op een stabiel peil. In tegenstelling tot de snelle groei van het aantal broedparen in de jaren zeventig en tachtig, is de stand in de afgelopen vijf jaar nagenoeg niet meer veranderd. Een stabilisatie van het aantal broedparen wordt ook in de meeste landen om ons heen waargenomen. Uitbreiding vindt alleen nog plaats aan de noordrand van de broedverspreiding, bijvoorbeeld in Zweden.

Binnen Nederland vond in de afgelopen jaren wel een grote volksverhuizing plaats onder de Aalscholvers. Vooral in het IJsselmeergebied nam het aantal broedparen sterk af, terwijl de kleinere kolonies in de Waddenzee nog groeiden. Tegenwoordig komt minder dan de helft van de Nederlandse Aalscholvers tot broeden rond Markermeer en IJsselmeer. In 1995 was dat nog driekwart. De kolonie van de Oostvaardersplassen was in die tijd één van de grootste van Europa.

Slaapplaatsen pas recent beter in beeld gebracht

Aalscholvers komen in Nederland niet alleen als broedvogel voor. Vooral in het najaar passeren grote aantallen doortrekkers op weg naar het zuiden, terwijl de tendens voor mildere winters ook Nederland zelf tot een steeds aantrekkelijker overwinteringsgebied maakt. Ook bij die populaties lijkt de periode van sterke groei voorbij. Uit de resultaten van watervogeltellingen blijkt dat het aantal doortrekkers en wintergasten na de winter van 2003/04 niet verder is toegenomen. Eerste resultaten van de midwintertelling in januari 2009 wijzen zelfs op een scherpe afname van 25%; ongetwijfeld een gevolg van de eerste koude winter in twaalf jaar. Slaapplaatstellingen uit voorgaande jaren, wijzen op een winteraantal van 25.000 tot 30.000 vogels. In een koude winter als die van dit seizoen ligt dat aantal vermoedelijk een stuk lager. Gestandaardiseerde slaapplaatstellingen zijn pas recent gestart en vormen een belangrijke aanvulling op de monitoring van de stand van de vogels in Nederland.

- - -

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie over de rapporten en de tellingen van SOVON verwijzen we naar www.sovon.nl. U kunt ook contact opnemen met Harvey van Diek, Kees Koffijberg of Chris van Turnhout van SOVON, 024-6848111